

Incunabula Typographiae,

ceu totidem *Κειμήλια et ἀγάλματα* in Ven. Capituli E. M. Strig.

Bibliotheca praefulgentia.

Meglepő örömmel olvasám a' hirlapokban, hogy Guttenberg négyszázados-ünnepé, nem tsak Németországban, hanem szeretett Hazánkban is megületett; mert hogy a' Magyar mindenkor tisztelője volt Guttenberg isteni találmányának, bizonyítják az Esztergomi Fő-Káptalan Könyvtárában létező, 's ezernyi veszélyeken négy századon keresztül szerencsésen átjutott, és épségben maradt nyomtatványok, mellyek közül megemlítendők:

- 1) Guilhelmi Durandi minatensis Episcopi „Rationale divinorum officiorum“, in fol. absolviturque 160 foliis membranaceis. A' lapok ilyen számmokkal különböztetnek: 1, 2, 3, 2, 6, A, 8, 9, 10, = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, tehát 127A = A' könyvnek végén így hangzik az oklevél: Presens rationalis divinorum codex officiorum, venustate Capitalium decoratus, rubricationibusque distinctus. Artificiosa adinventione imprimendi ac characterisandi, absque calami exaratione sic effigiatus, et ad eusebiam Dei industrie est consumatus, per Johannem Fust civem Maguntinum, et Petrum Gernsheym clericum Diocesis ejusdem. Anno Dni Millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono. Sexta die Octobris. = 1459, most tehát e' könyv 382 esztendő. Ugyanezen könyvet 180 esztendő korában t. i. 1639-ikben, egy Frankofurti tudós férfiú, ezen sorokkal tisztelte meg:

Gemma charior, aureaque Lamina
In nostris Liber aestimare gazis:
Gemmae par datur altera, alterum aurum
Auro, Sarmaticis rubet cavernis;
Sed par, et senio, et decore, et arte,
Vix tibi Liber invenietur alter!

- 2) Illy czimmel: Secunda secunde Divi Thomae, in fol. abs. 246. foliis. Az oklevél így szól: Hoc opus preclarum secunda secunde. Alma in urbe moguntina, inclite nationis germanice, quam Dei clementia, tam alti ingenii lumine, donoque gratuito, ceteris terrarum nationibus, perferre, illustrareque dignatus est. Artificiosa quadam adinventione imprimendi seu characterisandi, absque ulla calami exaratione sic effi-

Anno
erae
Christiane.

1457

1459.

NIS CAP
ERGOM

		Anno erae Christiane.
	giatum et ad eusebiam Dei industrie est consumatum, per Petrum Schoiffher de Gernsheym. Anno Dni MCCCCLXVII=1467. die 6-a mensis Marcii. Most e' könyv 374 esztendős.	1467
3)	Epistole Cecilii Cypriani ad Cornelium Papam etc.	Romae 1471
4)	T. Livii Patavini hist. de bello punico etc. opus hoc insigne, ex bibliotheca Regum Hungariae Buda allatum.	Romae 1472
5)	Rodorici Eppi Zamorensis hispani „Speculum vite humane“	Ergoviae 1473
6)	Lactantii Firmiani „presens opus preclarum“, alma in urbe Roma totius mundi Regina et dignissima imperatrice impressum	Romae 1474
7)	Fr. Leonardi de utino O. Pr. „Sermones aurei de Sanctis“	Venetius 1475
8)	Biblia Sacra vet. et novi Testamenti	Venetius 1476
9)	Raynerii de pisis „Pantheologia“	Venetius 1477
10)	Biblia Sacra vet. et novi Testamenti	Norinbergae 1478
11)	Johannis de Anania Archi-Diaconi Bononiens. lectura aurea super 5-o Decretalium	Bononiae 1479
12)	Eusebii Pamphili „de evangelica praeparatione“	Tarvisii 1480
13)	Gualteri Burlei „super 10 libros ethycorum Aristotelis“	Venetius 1481
14)	Gabrielis Zerbi, Philosophi et medici opera	Bononiae 1482
15)	Sacratissimi Principis Justiniani pandectarum opus clarissimum, magna admodum solertia, et impensis Antonii Koburger consumatum .	Norinbergae 1483
16)	Eximii Doctoris Johannis Bachonys, Liber I-us Sententiarum	Parisiis 1484
17)	Nicolai de Lyra „Postilla in Novum Testamentum“	Norinbergae 1485
18)	Missale divinatorum officiorum, secundum chorum Alme Ecclesie Strigoniensis	Venetius 1486
19)	Anthonini A. Eppi Florentini „tabulae ad omnem materiam theologicam“	Spirae 1487
20)	Johannis de Gerson Cancellarii Parisiensis „opera cum inventario“ . .	Parisiis 1488
21)	Johannis Versoris „glosule super philosophia naturali“	Lugduni 1489
22)	Aurelii Augustini Libri de civitate Dei etc.	Basileae 1490
23)	M. Valerii Martialis „epigrammata cum commentariis“	Venetius 1491
24)	S. Ambrosii „explanationes Evangelii secundum Lucam, et Sermones XCIII.“	Basileae 1492
25)	Dionis, opusculum aureum de Regno	Bononiae 1493
26)	Celsi veronensis „dissuasoria ad Statum Venetum“	Bononiae 1494
27)	F. Michaelis de charchano, sermonarium de commendatione virtutum	Mediolani 1495
28)	Raymundi de Sabunde, Theologia naturalis	Argentinae 1496
29)	S. Hieronymi „Liber epistolarum“	Basileae 1497
30)	Missale divinatorum officiorum, 2-um chorum Alme ecclesie Strigon. impensis Johannis Paep librarii Budensis	Venetius 1498
31)	F. Dominici Flandrens. „perutiles quaestiones in 12 metaphysicae“ libros Aristotelis	Venetius 1499
32)	Gregorii 9-i „Decretalium libri 5.“	Venetius 1500

Ezek és a' többi majd harmadfél száz Guttenberg századjában nyomtatott, csak ezen könyvtárban négy századokig különös Istennek gondviselése által megőrizett könyvek, mint annyi tiszteletes remek régiségek tetteleg bebizonyítják, hogy a' Magyar e' művészetet már az ő kezde-

tében (mikor egy könyv hatvan aranyon adatott el; lásd Vizer herm. par. 3-am de editionibus) igen böcsülte, pártolta, 's előmozdította; ugyanazért boldoguljanak Istenben az Esztergomi Érsekek, Primások, Kanonokok, mint e' Könyvháznak nagylelkű 's halhatatlan néhai Alkotói! De nyugodjanak egyszersmind Guttenberg, Faust, Schöffer, széles e' világ számtalan kisebb nagyobb Könyvtárainak kiforgathatatlan örökös Alpkövei!

Nagyszombatban Mindszentháva 12-én 1840.

Pribélyi Ferencz, m. p.

Theol. Tanító és Könyvtárnok.